

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe

Opiekunka dziecięca

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2005

**Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Gdańsku
oraz Ministrem właściwym do spraw zdrowia**

ISBN 83-7400-090-2

Wstęp

Centralna Komisja Egzaminacyjna poleca trzecią edycję informatorów o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe¹ skierowaną do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: techników i szkół policealnych.

Edycja obejmuje:

- 75 informatorów, opublikowanych w terminie do 31 sierpnia 2005 roku, dla zawodów, w których po raz pierwszy w roku 2006, odbędzie się egzamin dla absolwentów ww. typów szkół,
- 35 informatorów, dla pozostałych zawodów, przewidzianych do kształcenia na tym poziomie, które zostaną opublikowane w terminie do 31 grudnia 2005 roku.

Prezentowana publikacja składa się z 75 odrębnych, dla poszczególnych zawodów, opracowań (informatorów), w których opisano wymagania egzaminacyjne.

W każdym z informatorów omówiono:

- strukturę egzaminu, jego organizację i przebieg,
- wymagania, które należy spełnić żeby przystąpić do egzaminu i żeby zdać ten egzamin,
- materiał egzaminacyjny z zakresu danego zawodu – wiadomości i umiejętności, które będą sprawdzane i oceniane na egzaminie, w etapie pisemnym i praktycznym, ilustrując go przykładami zadań egzaminacyjnych wraz z kryteriami oceniania.

Informatory o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe kierujemy przede wszystkim do uczniów i nauczycieli szkół zawodowych, sądzymy jednak, że przedstawiony w nich syntetyczny materiał dotyczący sprawdzanych umiejętności stanowiących o kwalifikacjach zawodowych zainteresuje również innych czytelników, np.: przedstawicieli organów prowadzących szkoły i nadzorujących kształcenie, pracodawców i specjalistów ds. modelowania zawodów, kształcenia i doskonalenia zawodowego.

---

¹ Podstawą prawną przeprowadzenia zewnętrznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zwanego również egzaminem zawodowym, jest:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 maja 2004 r., w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 114, poz. 1195),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580). Standardy, o których mowa w rozporządzeniu, stanowią oddzielny załącznik.

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNE INFORMACJE O EGZAMINIE POTWIERDZAJĄCYM Kwalifikacje Zawodowe.....	6
1.1. Struktura egzaminu oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu	7
1.2. Wiadomości i umiejętności sprawdzane na egzaminie	7
1.3. Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin.....	9
1.4. Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu.....	9
1.5. Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym.....	10
2. ETAP PISEMNY EGZAMINU	11
2.1. Organizacja i przebieg	11
2.2. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części I.....	13
2.3. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części II	24
2.4. Odpowiedzi do przykładowych zadań.....	28
3. ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU	29
3.1. Organizacja i przebieg	29
3.2. Wymagania egzaminacyjne i ogólne kryteria oceniania	30
3.3. Komentarz do standardu wymagań egzaminacyjnych	31
3.4. Przykład zadania praktycznego	34
3.5. Komentarz do rozwiązania zadania wraz z kryteriami oceniania	37
4. ZAŁĄCZNIKI	40
4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu	40
4.2. Przykład karty odpowiedzi do etapu pisemnego	43
4.3. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2005 r.....	44

1. OGÓLNE INFORMACJE O EGZAMINIE POTWIERDZAJĄCYM KWALIFIKACJE ZAWODOWE

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu określonych w standardzie wymagań, ustalonym przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Egzamin ten, zwany również egzaminem zawodowym, jest egzaminem zewnętrznym. Umożliwia on uzyskanie porównywalnej i obiektywnej oceny poziomu osiągnięć zdającego poprzez zastosowanie jednolitych wymagań, kryteriów oceniania i zasad przeprowadzania egzaminu, opracowanych przez instytucje zewnętrzne, funkcjonujące niezależnie od systemu kształcenia.

Rolę instytucji zewnętrznych pełnią: Centralna Komisja Egzaminacyjna i osiem okręgowych komisji egzaminacyjnych powołanych przez Ministra Edukacji Narodowej w 1999 roku.

Na terenie swojej działalności (patrz - mapka na wewnętrznej stronie okładki) okręgowe komisje egzaminacyjne przygotowują, organizują i przeprowadzają zewnętrzne egzaminy zawodowe. Egzaminy oceniać będą zewnętrzni egzaminatorzy.

Egzaminy zawodowe mogą zdawać absolwenci wszystkich typów szkół zawodowych ponadgimnazjalnych i policealnych, które kształcą w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Egzaminy zawodowe przeprowadzane są 2 razy w ciągu roku szkolnego. Harmonogram egzaminów ustala i ogłasza dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej nie później niż na 4 miesiące przed terminem ich przeprowadzenia.

Dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych egzaminy przeprowadzane są od następnego tygodnia po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a dla absolwentów technikum i technikum uzupełniającego - od następnego tygodnia po zakończeniu egzaminu maturalnego.

Do egzaminu mogą przystąpić również absolwenci szkół zawodowych kształcących młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dla tej młodzieży, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych lub orzeczeń lekarskich, czas egzaminu pisemnego może być wydłużony o 30 minut, a warunki i przebieg egzaminu będą dostosowane do jej potrzeb.

1.1. Struktura egzaminu oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu

Struktura egzaminu obejmuje dwa etapy: etap pisemny i etap praktyczny.

Etap pisemny składa się z dwóch części. Podczas części I zdający będą rozwiązywać zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności właściwe dla kwalifikacji w danym zawodzie, w części II – zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą.

Etap pisemny przeprowadzany jest w formie testu składającego się z zadań zamkniętych zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

W części I test zawiera 50 zadań, a w części II – 20 zadań.

Czas trwania etapu pisemnego dla wszystkich zawodów wynosi 120 minut.

Etap praktyczny sprawdza umiejętności rozwiązywania typowych problemów zawodowych o charakterze „łączenia teorii z praktyką”, właściwych dla zawodu, w zakresie wynikającym z zadania o treści ogólnej, ustalonym w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 180 minut i dłuższy niż 240 minut.

1.2. Wiadomości i umiejętności sprawdzane na egzaminie

Na egzaminie będą sprawdzane tylko te wiadomości i umiejętności, które zostały zapisane w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu.

Standardy wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów ustalone zostały rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, z dnia 29 marca 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580). Teksty standardów wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów zostały zamieszczone w oddzielnie opublikowanym załączniku do w/w rozporządzenia.

Struktura standardu wymagań egzaminacyjnych dla zawodu odpowiada strukturze egzaminu. Oznacza to, że zawarte w standardzie umiejętności sprawdzane na egzaminie, ustalono odrębnie dla obu etapów egzaminu.

Umiejętności zapisane w standardzie, sprawdzane w etapie pisemnym, są przyporządkowane do określonych obszarów wymagań.

Umiejętności sprawdzane w części pierwszej ujęto w trzech obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych,
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych,
- bezpieczne wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

Umiejętności sprawdzane w części drugiej ujęto w dwóch obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów,
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych.

W etapie praktycznym egzaminu sprawdzane umiejętności są związane z zadaniem o treści ogólnej. Z zadaniem ogólnym związane są odpowiednie układy umiejętności. Zakres egzaminu w tym etapie obejmuje w zależności od zawodu i jego specyfiki

- opracowanie projektu realizacji określonych prac
lub
- opracowanie projektu realizacji i wykonanie określonych prac.

Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu stanowi podstawę do przygotowania zadań egzaminacyjnych dla obu etapów egzaminu. Oznacza to, że zadania egzaminacyjne będą sprawdzały tylko te umiejętności, które zapisane są w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu. Rodzaj zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności przyporządkowane do danego obszaru wymagań w etapie pisemnym będzie wiązał się ściśle z tym obszarem, a w etapie praktycznym - z zadaniem o treści ogólnej.

Umiejętności ujęte w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla zawodu, dla obu etapów egzaminu, będą omówione wraz z przykładami zadań w rozdziałach 2. i 3. informatora.

Każdy zdający powinien zapoznać się ze standardem wymagań egzaminacyjnych dla zawodu, w którym chce potwierdzić kwalifikacje zawodowe. Standard zamieszczony jest w rozdziale 4 niniejszego informatora.

1.3. Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin

Przyjęto, że w etapie pisemnym zdający może otrzymać za każde prawidłowo rozwiązane zadanie 1 punkt.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska:

- z części I – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
- z części II – co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania.

W etapie praktycznym, w zależności od zakresu egzaminu sformułowanego w zadaniu o treści ogólnej oceniany będzie projekt realizacji określonych prac lub projekt realizacji określonych prac oraz efekt wykonanych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami oceniania przyjętymi dla danego zadania. Spełnienie ustalonych dla zadania kryteriów wykonania, pozwoli na uzyskanie maksymalnej liczby punktów.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Zdający zda egzamin zawodowy, jeśli spełni wymagania ustalone dla obu etapów egzaminu.

Zdający, który zdał egzamin, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie.

UWAGA!

Informacje o wynikach egzaminu zdający uzyska od dyrektora szkoły, do której uczęszczał.

1.4. Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu

Zdający powinien:

1. Ukończyć szkołę i otrzymać świadectwo ukończenia szkoły.
2. Złożyć pisemną deklarację przystąpienia do egzaminu zawodowego do dyrektora swojej szkoły, nie później niż do dnia 20 grudnia roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego w sesji letniej, bezpośrednio po ukończeniu szkoły oraz nie

później niż do dnia 20 września roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego w sesji zimowej.

3. Zgłosić się na egzamin w terminie i miejscu wyznaczonym przez okręgową komisję egzaminacyjną z dokumentem potwierdzającym tożsamość (ze zdjęciem i z numerem PESEL).

Zdający o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinien dodatkowo przedłożyć opinię lub orzeczenie wskazujące na dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu do jego indywidualnych potrzeb.

UWAGA!

Informacje o terminie i miejscu egzaminu może przekazać zdającym dyrektor szkoły lub dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej.

W zależności od specyfiki zawodu, w którym przeprowadzony będzie egzamin zawodowy, okręgowa komisja egzaminacyjna może wezwać zdającego na szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na określonych stanowiskach egzaminacyjnych. Szkolenie powinno być zorganizowane nie wcześniej niż na dwa tygodnie przed terminem egzaminu.

1.5. Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym

Szczegółowych informacji o egzaminie zawodowym oraz wyjaśnień dotyczących, między innymi, możliwości:

- powtórnego zdawania egzaminu zawodowego przez osoby, które nie zdały egzaminu,
- przystąpienia do egzaminu w terminie innym niż bezpośrednio po ukończeniu szkoły,
- udostępniania informacji na temat wyniku egzaminu,
- otrzymania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, udziela dyrektor szkoły i okręgowa komisja egzaminacyjna.

2. ETAP PISEMNY EGZAMINU

2.1. Organizacja i przebieg

Etap pisemny egzaminu będzie zorganizowany w szkole, do której uczęszczałeś. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy liczba zdających w danej szkole jest mniejsza niż 25 osób, dyrektor komisji okręgowej może wskazać Ci inną szkołę albo placówkę kształcenia praktycznego lub ustawicznego, zwane dalej „placówkami”, w której przystąpisz do etapu pisemnego egzaminu zawodowego.

W dniu egzaminu powinieneś zgłosić się w szkole/placówce na 30 minut przed godziną jego rozpoczęcia. Powinieneś posiadać dokument potwierdzający Twoją tożsamość i numer ewidencyjny PESEL.

Przed wejściem do sali egzaminacyjnej będziesz poproszony o potwierdzenie gotowości przystąpienia do etapu pisemnego egzaminu.

Słuchaj uważnie informacji przewodniczącego zespołu nadzorującego, który będzie omawiał regulamin przebiegu egzaminu.

Po zajęciu miejsca w sali egzaminacyjnej otrzymasz arkusz egzaminacyjny i KARTĘ ODPOWIEDZI.

Arkusz egzaminacyjny zawiera:

- stronę tytułową z nazwą i symbolem cyfrowym zawodu, w którym odbywa się etap pisemny egzaminu oraz „Instrukcję dla zdającego” (w instrukcji znajdują się dane o liczbie stron arkusza egzaminacyjnego, wskazania dotyczące rozwiązywania zadań, zaznaczania odpowiedzi i sposobu poprawiania odpowiedzi w KARCIE ODPOWIEDZI),
- test 70 zadań wielokrotnego wyboru, w tym 50 zadań w części I ponumerowanych od 1 do 50 oraz 20 zadań w części II ponumerowanych od 51 do 70.

KARTA ODPOWIEDZI stanowi jedną stronę. Znajdują się na niej:

- symbol cyfrowy zawodu i oznaczenie wersji arkusza egzaminacyjnego,
- miejsce na wpisanie Twojego numeru ewidencyjnego PESEL i zakodowanie go,
- miejsce na wpisanie Twojej daty urodzenia,
- tabele z numerami zadań odpowiadających części I oraz części II arkusza egzaminacyjnego z układem krater A, B, C, D do zaznaczania odpowiedzi,
- miejsce na naklejkę z kodem ośrodka egzaminacyjnego.

Przeczytaj uważnie „Instrukcję dla zdającego” w arkuszu egzaminacyjnym i sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny i nie ma w nim braków. Wykonaj polecenia zgodnie z „Instrukcją dla zdającego”.

Czas trwania etapu pisemnego egzaminu wynosi 120 minut (2 godziny zegarowe).

UWAGA: Jeśli jesteś egzaminowanym o potwierdzonych specjalnych potrzebach edukacyjnych, to masz prawo do wydłużonego o 30 minut czasu trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego. Przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego wskaże Ci miejsce na sali egzaminacyjnej i dopilnuje, abyś mógł zdawać egzamin w ustalonym dla Ciebie czasie.

Kolejność rozwiązywania zadań jest dowolna. Dobrze jednak będzie, jeśli rozplanujesz sobie czas egzaminu. Na rozwiązanie zadań z części I arkusza powinieneś przeznaczyć około 80 minut, na rozwiązanie zadań z części II - około 30 minut. Pozostałe 10 minut powinieneś wykorzystać na sprawdzenie, czy prawidłowo zaznaczyłeś odpowiedzi do poszczególnych zadań w KARCIE ODPOWIEDZI.

Pamiętaj! Pracuj samodzielnie!

Przystępując do rozwiązywania każdego zadania powinieneś:

- uważnie przeczytać całe zadanie,
- przeanalizować rysunki, tabele, itp. oraz treść poleceń,
- dobrze zastanowić się nad wyborem prawidłowej odpowiedzi,
- starannie zaznaczyć wybraną odpowiedź w KARCIE ODPOWIEDZI zgodnie z instrukcją w arkuszu egzaminacyjnym.

Po zakończeniu rozwiązywania zadań, sprawdź w KARCIE ODPOWIEDZI, czy dla wszystkich zadań zaznaczyłeś odpowiedzi.

Przewodniczący ogłosi koniec egzaminu i poinformuje, w jaki sposób będziesz mógł oddać swoją KARTĘ ODPOWIEDZI. Arkusz egzaminacyjny możesz zatrzymać dla siebie.

Jeśli wcześniej zakończysz rozwiązywanie zadań, zgłoś przez podniesienie ręki gotowość do oddania KARTY ODPOWIEDZI.

2.2. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części I

Zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:

1.1. Stosować pojęcia z zakresu psychomotorycznego rozwoju i wychowania dziecka,

czyli:

- stosować pojęcia z zakresu psychomotorycznego rozwoju dziecka, dotyczące np.: okresów rozwojowych (okres noworodkowy, okres niemowlęcy), zmian ilościowych i jakościowych (np.: przyrost masy ciała, koordynacja psychoruchowa, umiejętności manualne, dojrzałość emocjonalna, rozwój intelektualny),
- stosować pojęcia z zakresu wychowania dziecka, np.: nagradzanie, akceptacja, empatia, asertywność, metoda zabaw kontaktowych, metoda aprobaty i pochwały, metoda rozgromadzania, metoda dowolności.

Przykładowe zadanie 1.

Pod pojęciem rozwoju psychomotorycznego dziecka rozumiemy

- A. stymulowanie jego rozwoju.
- B. określone możliwości rozwojowe dziecka.
- C. podział życia dziecka na okresy rozwojowe.
- D. osiągnięcia dziecka w sferze ruchowej.

1.2. Rozpoznawać przejawy rozwoju psychomotorycznego dziecka, w tym tempo i uwarunkowania rozwoju,

czyli:

- rozpoznawać przejawy rozwoju psychomotorycznego dziecka w określonym przedziale wiekowym, np.: umiejętność siadania, pełzania, gaworzenia, samodzielnego jedzenia, sygnalizowania potrzeb fizjologicznych,
- rozpoznawać tempo rozwoju psychomotorycznego dziecka w określonym przedziale wiekowym, np. przez porównanie stopnia przyrostu masy jego ciała i wzrostu z danymi zawartymi w normach wiekowych,
- rozpoznawać uwarunkowania rozwoju psychomotorycznego dziecka, np.: uwarunkowania genetyczne, urazy w czasie ciąży, choroby współistniejące z ciążą (konflikt serologiczny, cukrzyca), postawy rodzicielskie, status materialny rodziny, zanieczyszczenie środowiska.

Przykładowe zadanie 2.

Akceleracja jest przejawem psychomotorycznego

- A. szybkiego rozwoju dziecka.
- B. opóźnionego rozwoju dziecka.
- C. normalnego rozwoju dziecka.
- D. przyśpieszonego rozwoju dziecka.

1.3. Rozróżniać terminologię medyczną dotyczącą opieki, pielęgnacji, leczenia i udzielania pierwszej pomocy,

czyli:

- rozróżniać terminologię medyczną dotyczącą opieki, np.: opieki zdrowotnej, opieki rehabilitacyjnej, opieki sanatoryjnej, opieki ambulatoryjnej, opieki szpitalnej, opieki nad matką i dzieckiem,
- rozróżniać terminologię medyczną dotyczącą pielęgnacji, np.: pielęgnacji skóry i błon śluzowych, pielęgnacji jamy ustnej, ucha, nosa, narządów płciowych,
- rozróżniać terminologię medyczną dotyczącą leczenia, np.: leczenia dietą (bezglutenową, cukrzycową), leczenia farmakologicznego, leczenia rehabilitacyjnego, homeopatycznego, naturalnego (medycyna naturalna),
- rozróżniać terminologię medyczną dotyczącą udzielania pierwszej pomocy, np.: omdlenie, krwotok, rana, oparzenie, skaleczenie, złamanie, uraz, ciało obce.

Przykładowe zadanie 3.

Pielęgnowanie to

- A. zaspokajanie potrzeb dziecka.
- B. dbanie o czystość dziecka.
- C. kształtowanie umiejętności poznawczych.
- D. oddziaływanie wychowawcze.

1.4. Wskazywać zasady uczenia dzieci posługiwania się przedmiotami codziennego użytku i zabawkami,

czyli:

- wskazywać zasady uczenia dzieci posługiwania się przedmiotami codziennego użytku i zabawkami, np.: zasada konkretności, zasada aktywacji.

Przykładowe zadanie 4.

Pierwszy etap kształtowania umiejętności samodzielnego jedzenia polega na kształceniu umiejętności

- A. uchwytu nożycowego.
- B. nabierania potrawy ruchem zagarniającym.
- C. uchwytu pęsetkowego.
- D. manewrowania łyżką.

1.5. Określać wpływ rodziny i grupy rówieśniczej na wszystkie sfery rozwoju dziecka, czyli:

- określać wpływ rodziny (np.: wpływ postaw rodzicielskich, poziomu wykształcenia, liczby członków rodziny, statusu materialnego, relacji między rodzicami, relacji między rodzicami a dzieckiem) na wszystkie sfery rozwoju dziecka,
- określać wpływ grupy rówieśniczej (np.: wpływ konfliktów w grupie rówieśniczej, wzorów zachowań – „naśladownictwa”, atrakcyjności grupy, funkcjonujących norm grupowych) na wszystkie sfery rozwoju dziecka.

Przykładowe zadanie 5.

Rodzice wykazujący postawę pobłażającą mogą wywołać u dziecka

- A. kompleks niższości.
- B. akceptację.
- C. samolubność.
- D. bezradność.

1.6. Rozpoznawać zaburzenia rozwojowe wieku dziecięcego, objawy kliniczne chorób i zaburzeń okresu dziecięcego,

czyli:

- rozpoznawać zaburzenia rozwojowe wieku dziecięcego, np.: porażenie mózgowe, Zespół Downa, Zespół Turnera, Zespół Pradera-Willego, Zespół Fallota, Zespół Krzyku Kota,
- rozpoznawać objawy kliniczne chorób i zaburzeń okresu dziecięcego, np.: świnki – obrzęk ślinianek, ospy wietrznej – charakterystyczna wysypka; szkarlatyny – trójkąt Filatowa.

Przykładowe zadanie 6.

„Małpia bruzda” jest cechą charakterystyczną dla

- A. zespołu Tunera.
- B. zespołu Downa.
- C. zespołu cieśni nadgarstka.
- D. zespołu Klinefeltera.

1.7. Identyfikować objawy choroby sieroczej małego dziecka oraz warunki zapobiegania jej rozwojowi,

czyli:

- identyfikować objawy i fazy choroby sieroczej, takie jak np.: rytmiczne kiwanie, ssanie kciuka, „kręcenie oczka”, apatia, trudności w nawiązywaniu kontaktu, „pusty wzrok”, „lepkość uczuciowa”, depresja,
- wskazywać sposoby zapobiegania rozwojowi choroby sieroczej, np.: profilaktyka, oddziaływania terapeutyczne ze wszystkimi etapami terapii (stadium oswojania, stadium nawiązywania porozumienia, stadium normalności), adopcja.

Przykładowe zadanie 7.

Bunt, agresja, gryzienie są charakterystycznymi objawami choroby sieroczej w fazie

- A. odrzucenia.
- B. rezygnacji.
- C. zubożenia.
- D. protestu.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. Diagnozować i oceniać poziom rozwoju psychomotorycznego dziecka oraz jego psychomotoryczne osiągnięcia,

czyli:

- diagnozować poziom rozwoju psychomotorycznego dziecka, poprzez np.: metodę obserwacji, metodę eksperymentu, analizę twórczości dziecięcej,
- oceniać poziom rozwoju psychomotorycznego dziecka poprzez analizę jego osiągnięć, dotyczących np.: siadania, wstawania, pionizacji, opanowania chwytów, trzymania.

Przykładowe zadanie 8.

Dostateczną gotowość (psychiczną świadomość i sprawność fizyczną) do kontrolowania funkcji jelit i pęcherza moczowego, prezentują prawidłowo rozwijające się dzieci w

- A. pierwszym roku życia.
- B. pierwszej połowie drugiego roku życia.
- C. drugim roku życia.
- D. pierwszej połowie trzeciego roku życia.

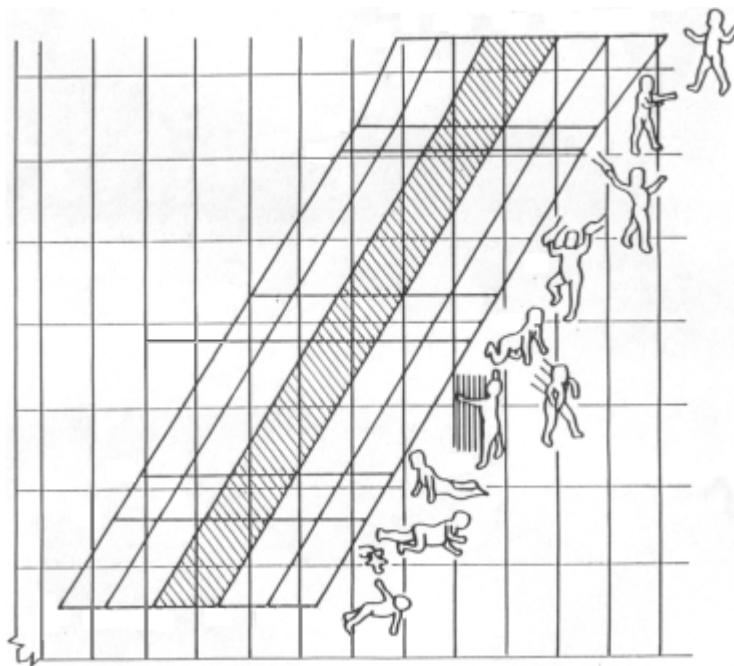
2.2. Analizować dokumentację rozwoju psychomotorycznego dziecka,

czyli:

- analizować dokumentację rozwoju psychomotorycznego dziecka, np.: normy rozwojowe, siatki centylowe, morfogramy,
- interpretować dane zawarte w dokumentacji rozwoju psychomotorycznego dziecka.

Przykładowe zadanie 9.

Poniższa siatka przedstawia rozwój lokomocji dziecka do 12 miesięcy. Wybierz prawidłową wersję umiejętności dziecka 9-miesięcznego.

- A. Raczkuje, stoi z podparciem, chodzi podtrzymywane.
- B. Biega, skacze, samodzielnie je.
- C. Klęczy, samodzielnie chodzi, pełza.
- D. Raczkuje, podskakuje, schodzi po schodach.

2.3. Dobierać metody wychowania, pielęgnowania i nauczania oraz środki, sprzęt, materiały i inne pomoce niezbędne do zaspokojenia potrzeb indywidualnych dziecka,

czyli:

- dobierać metody wychowania, np.: metodę aprobaty i pochwały, metodę kary i nagrody, zabawy do indywidualnych potrzeb dziecka,
- dobierać metody pielęgnowania, np.: kąpiel, spacer, przewijanie, toaleta po wypróżnieniu do indywidualnych potrzeb dziecka,
- dobierać metody nauczania, np. metodę stopniowania trudności do indywidualnych potrzeb dziecka,
- dobierać sprzęt, środki, materiały i inne pomoce wychowawcze, np.: kąciki tematyczne, układanki, zabawki manipulacyjne, klocki, książki, kredki do indywidualnych potrzeb dziecka.

Przykładowe zadanie 10.

Aby zapewnić dziecku bezpieczeństwo psychiczne w sytuacji konfliktu z rówieśnikami zastosujesz metodę

- A. zabaw kontaktowych.
- B. aprobaty i pochwały.
- C. rozgromadzania.
- D. dowolności.

2.4. Przewidywać oddziaływania wychowawcze z uwzględnieniem sfery emocjonalnej i społecznej dziecka,

czyli:

- przewidywać oddziaływania wychowawcze z uwzględnieniem sfery emocjonalnej dziecka, np.: zaspakajanie podstawowych potrzeb we właściwym czasie, przytulenie, wzięcie na ręce, eliminacja bodźców lękowych, wywoływanie pogodnego nastroju poprzez śpiewanie,
- przewidywać oddziaływania wychowawcze z uwzględnieniem sfery społecznej dziecka np.: zwracanie się po imieniu, stosowanie zabaw kontaktowo-dotykowych, branie dziecka na ręce w celu nawiązania z nim bezpośredniego kontaktu, uczenie dziecka rozpoznawania innych dzieci po imieniu, okazywanie szacunku do zabawek, uczenie form grzecznościowych, uczenie szacunku dla starszych, okazywanie serdeczności i wrażliwości.

Przykładowe zadanie 11.

Podstawą emocji pozytywnych podnoszących dobre samopoczucie dziecka jest

- A. zaspakajanie wszystkich potrzeb.
- B. podawanie dziecku dużej ilości zabawek jednocześnie.
- C. rzeczowe i sprawiedliwe chwalenie.
- D. kołysanie w wózku.

2.5. Wskazywać zabawy z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dziecka,

czyli:

- wskazywać zabawy z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dziecka spośród, np.: zabaw tematycznych, zabaw ruchowych, zabaw dydaktycznych, zabaw umuzykalniających, zabaw manipulacyjno-konstrukcyjnych, zabaw plastycznych.

Przykładowe zadanie 12.

Zabawa „srocza kaszkę gotowała” to zabawa kontaktowo-paluszkowa, odpowiednia dla prawidłowo rozwijających się dzieci w wieku

- A. 0 – 3 miesiące.
- B. 4 – 6 miesięcy.
- C. 7 – 9 miesięcy.
- D. 10 – 15 miesięcy.

2.6. Charakteryzować zaburzenia rozwojowe wieku dziecięcego, dobierać i modyfikować metody wychowawcze w stosunku do dzieci specjalnej troski,

czyli:

- charakteryzować najczęściej występujące zaburzenia rozwojowe wieku dziecięcego, np.: opóźnienie w rozwoju mowy, zaburzenia motoryki,
- dobierać metody wychowawcze w stosunku do dzieci specjalnej troski (np. metodę indywidualizacji), w zależności od rodzaju zaburzenia,
- wskazywać możliwości modyfikacji metod wychowawczych w stosunku do dzieci specjalnej troski, w zależności np. od osiągniętych efektów w pracy z dzieckiem.

Przykładowe zadanie 13.

Przy wyrównaniu opóźnień w rozwoju „dużej” motoryki należy kierować się metodą

- A. stymulacji słownej.
- B. ćwiczenia tych umiejętności, które się już pojawiły.
- C. zawstydzania i strofowania.
- D. ćwiczenia nowych umiejętności.

2.7. Analizować przyczyny problemów wychowawczych i dobierać adekwatne środki zaradcze,

czyli:

- analizować przyczyny problemów wychowawczych, wynikające np.: z postaw rodzicielskich, związków emocjonalnych w rodzinie, poziomu wykształcenia, składu rodziny,
- dobierać środki zaradcze adekwatne do problemów wychowawczych, np.: współpraca z rodziną, współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Przykładowe zadanie 14.

Przyczyną ssania palca, kołysania tułowiem, skubania, pociągania się za uszy przez dziecko w wieku poniemowlęcym jest

- A. brak interesujących bodźców w otoczeniu.
- B. niedorozwój psychiczny.
- C. nadmiar bodźców w otoczeniu.
- D. niewłaściwe postępowanie wychowawcze.

2.8. Wskazywać sposoby współpracy z rodzicami lub prawnymi opiekunami dziecka,

czyli:

- wskazywać sposoby i formy współpracy z rodzicami lub prawnymi opiekunami dziecka, np.: zebrania ogólne i grupowe, rozmowy okazjonalne, organizacja „drzwi otwartych” żłobka, wystawa twórczości dziecięcej.

Przykładowe zadanie 15.

Oddziaływania wychowawcze żłobka i oddziaływania wychowawcze rodziny

- A. powinny się nakładać.
- B. powinny się uzupełniać.
- C. są niezależne.
- D. powinny pozostawać w sprzeczności.

3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:

3.1. Planować pracę opiekuńczą, wychowawczą i pielęgnacyjną z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa dziecka,

czyli:

- planować pracę opiekuńczą, wychowawczą i pielęgnacyjną z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa dziecka, dotyczących np.: kontaktu z urządzeniami elektrycznymi, poruszania się po śliskich powierzchniach, schodach, stosowania zabawek, pielęgnacji ciała dziecka, kąpieli.

Przykładowe zadanie 16.

Eliminując popsute zabawki, realizujemy zasadę bezpieczeństwa

- A. zdrowotnego.
- B. fizycznego.
- C. psychicznego.
- D. społecznego.

3.2. Przestrzegać zasad aseptyki i antyseptyki w działaniach pielęgnacyjnych i leczniczych,

czyli:

- wskazywać zasady przestrzegania aseptyki i antyseptyki w działaniach pielęgnacyjnych i leczniczych, dotyczące np.: higieny rąk przed czynnościami higieniczno- pielęgnacyjnymi, stosowania opatrunków, środków czyszczących i myjących.

Przykładowe zadanie 17.

Do mycia zabawek należy użyć

- A. lizolu.
- B. wody ze środkiem myjącym.
- C. gencjany.
- D. spirytusu salicylowego.

3.3. Stosować obowiązujące przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska,

czyli:

- stosować obowiązujące przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy (dotyczące np.: czasu pracy, masy przenoszonych ciężarów), ochrony przeciwpożarowej, (dotyczące np.: stosowania gaśnic, postępowania w wypadku pożaru, ewakuacji) oraz ochrony środowiska (dotyczące np.: segregacji i utylizacji odpadów, takich jak: zużyte pampersy, opakowania po środkach dezynfekcyjnych i środkach czystości, materiały opatrunkowe, baterie).

Przykładowe zadanie 18.

W wypadku stwierdzenia wadliwego działania kontaktu pracownik powinien

- A. zgłosić awarię pracodawcy.
- B. naprawić kontakt.
- C. sprawdzić bezpieczniki.
- D. powiadomić służby ratownicze.

3.4. Stosować zasady racjonalnego i zdrowego odżywiania,

czyli:

- stosować zasady racjonalnego i zdrowego żywienia, uwzględniając np.: konieczność dostarczania w pożywieniu odpowiednich ilości białka, węglowodanów, tłuszczów, mikro i makroelementów,
- stosować zasady układania jadłospisów dla dzieci w 2. i 3. roku życia, uwzględniające np. wyliczenia norm spożycia na podstawie masy ciała dziecka.

Przykładowe zadanie 19.

Zapotrzebowanie dobowe białka u niemowlęcia wynosi

- A. 8 –10 g/kg mc./dobę.
- B. 3–4 g/kg mc./dobę.
- C. 15–20 g/kg mc./dobę.
- D. 0 –2 g/kg mc./dobę.

3.5. Wskazywać sposoby udzielania pierwszej pomocy,

czyli:

- wskazywać sposoby udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej, w przypadku np.: mechanicznego uszkodzenia ciała, zatruc, omdleń, oparzeń, porażenia prądem, konieczności usunięcia ciała obcego z oka.

Przykładowe zadanie 20.

W wypadku oparzenia należy

- A. zdezynfekować ranę spirytusem i założyć jałowy opatrunek.
- B. natłuścić ranę wazeliną i założyć jałowy opatrunek.
- C. schłodzić ranę zimną wodą i podać środki przeciwbólowe.
- D. założyć na ranę jałowy opatrunek i wezwać pomoc.

2.3. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części II

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów, a w szczególności:

1.1. Rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z obszaru funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej,

czyli:

- rozróżniać pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki, np.: rynek, popyt, podaż, bezrobocie, inflacja,
- rozróżniać pojęcia z zakresu prawa pracy, np.: umowa o pracę, urlop, wynagrodzenie za pracę,
- rozróżniać pojęcia z zakresu prawa podatkowego, np.: podatek dochodowy, podatek VAT, akcyza, PIT,
- rozróżniać pojęcia z obszaru podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, np.: REGON, numer identyfikacji podatkowej-NIP, rachunek bankowy.

Przykładowe zadanie 1.

Poprzez określenie płacy brutto należy rozumieć kwotę wynagrodzenia pracownika

- A. bez podatku dochodowego.
- B. określoną w umowie o pracę.
- C. obliczoną do wypłaty.
- D. pomniejszoną o składki ZUS.

1.2. Rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

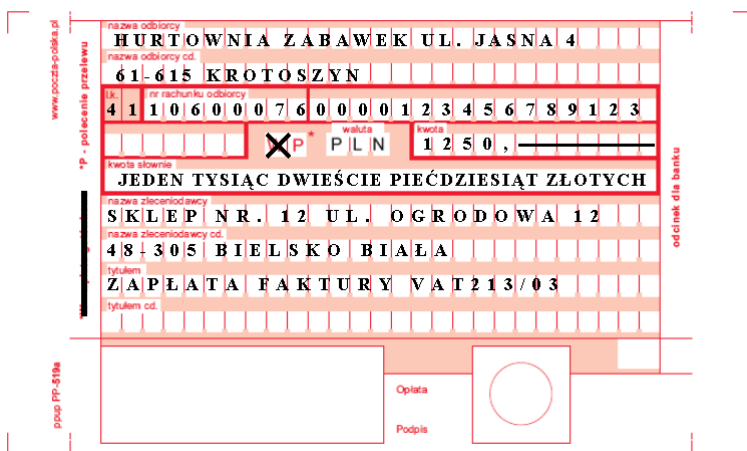
- rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem, np.: umowa o pracę, Kodeks pracy, deklaracja ZUS,
- rozróżniać dokumenty związane z działalnością gospodarczą, np.: polecenie przelewu, faktura, deklaracja podatkowa.

Przykładowe zadanie 2.

Jak nazywa się przedstawiony na rysunku dokument regulujący rozliczenie bezgotówkowe?

- A. Czek potwierdzony.
- B. Polecenie przelewu.
- C. Faktura VAT.
- D. Weksel prosty.

1.3. Identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta,

czyli:

- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia pracownika określone w Kodeksie pracy, umowie o pracę, np.: prawo do urlopu, czas pracy, wynagrodzenie za pracę,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia pracodawcy określone w Kodeksie pracy, umowie o pracę, względem ZUS, urzędu skarbowego, np.: terminowe wypłacanie wynagrodzeń, odprowadzanie składek ubezpieczenia zdrowotnego i emerytalnego, zapewnienie bezpiecznych warunków pracy,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia bezrobotnego na podstawie Ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, np.: rejestracja w biurze pracy, zasady pobierania zasiłku, oferty pracy dla bezrobotnych, w tym bezrobotnych absolwentów,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia klienta podane w umowach kupna-sprzedaży, z tytułu gwarancji, reklamacji przy zakupach towarów i usług.

Przykładowe zadanie 3.

Na podstawie której z wymienionych poniżej umów, przysługuje pracownikowi prawo do urlopu wypoczynkowego?

- A. Umowy – zlecenia.
- B. Umowy o dzieło.
- C. Umowy o pracę.
- D. Umowy agencyjnej.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. Analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- analizować oferty urzędów pracy, placówek doskonalących w zawodzie oraz oferty kursów zawodowych, dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych i dostosowania ich do potrzeb rynku pracy,
- analizować oferty zakładów pracy, urzędów pracy, biur pośrednictwa dotyczące poszukiwania pracownika i zatrudnienia, przedstawione w formie ogłoszeń prasowych, internetowych, tablic ogłoszeń,
- analizować informacje związane z podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej zawarte, np.: w Kodeksie spółek handlowych, danych z urzędu pracy na temat lokalnego rynku pracy, zapotrzebowania na usługi i towary.

Przykładowe zadanie 4.

W lokalnej prasie ukazało się ogłoszenie następującej treści:

Firma z kapitałem zagranicznym specjalizująca się w wyposażeniu warsztatów i magazynów w sprzęt techniczny *poszukuje kandydata na stanowisko*

MAGAZYNIERA

WYMAGANIA:

- *wykształcenie średnie techniczne,*
- *obsługa komputera,*
- *znajomość języka niemieckiego.*

Ponadto mile widziane jest:

- *doświadczenie na podobnym stanowisku.*
- *prawo jazdy kategorii B.*

Oferty wraz z listem motywacyjnym, życiorysem i zdjęciem w terminie dwóch tygodni od daty ukazania się ogłoszenia prosimy przysyłać na adres:

Firma „TECHNOPOL” 30-999 NIEZNANÓW ul. Warsztatowa 1.

Wymagania stawiane przez firmę spełnia osoba, która ukończyła

- A. technikum budowlane, pracuje w magazynie i ma prawo jazdy kat.B.
- B. technikum elektryczne, ma prawo jazdy kat B i zna język niemiecki.
- C. technikum chemiczne, korzysta z komputera i pracowała jako magazynier.
- D. technikum mechaniczne, obsługuje komputer i zna język niemiecki.

2.2. Sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem, np.: list intencyjny, list motywacyjny, curriculum vitae,
- sporządzić dokumenty niezbędne przy uruchamianiu indywidualnej działalności gospodarczej, np.: wniosek o zarejestrowanie firmy, zgłoszenie do urzędu statystycznego o nadanie numeru REGON i urzędu skarbowego o przyznanie numeru identyfikacji podatkowej-NIP,
- sporządzić dokumenty związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, np.: zgłoszenie do ZUS, polecenie przelewu, fakturę, księgę przychodów i rozchodów.

Przykładowe zadanie 5.

Na jaką kwotę w zł hotel wystawi fakturę firmie za korzystanie z noclegu przez dwóch jej pracowników podczas służbowego wyjazdu?

Nazwa usługi	J.M.	Ilość osób	Cena jedn.	Wartość netto	VAT	Wartość VAT	Wartość brutto
Nocleg w hotelu „Azalia”	jedna doba	2	100,00 zł	200,00 zł	7 %	14,00 zł	zł
Razem:				200,00 zł	7 %	14,00 zł	zł
W tym:					zw 22% 7% 0%	14,00 zł	
Do zapłaty:							zł

- A. 107 zł
- B. 114 zł
- C. 207 zł
- D. 214 zł

2.3. Rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy,

czyli:

- rozróżniać skutki zawarcia umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, np.: opłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, prawo do urlopu, wysokość podatku,
- rozróżniać skutki rozwiązania umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, bez wypowiedzenia, niezgodne z prawem, np.: przywrócenie do pracy,
- rozróżniać skutki zawarcia i rozwiązania umowy o pracę dla pracodawcy, np.: wystawienie świadectwa pracy, odprowadzanie składek pracowniczych, płacenie podatków, ustalenie wymiaru urlopów, wypłacanie zaliczek.

Przykładowe zadanie 6.

Jaka kwota wynagrodzenia brutto w zł została naliczona pracownikowi za miesiąc pracy, zatrudnionemu w HURTOWNI „AS” S.A. na podstawie umowy o pracę?

- A. 2 400 zł
- B. 1 600 zł
- C. 1 200 zł
- D. 240 zł

HURTOWNIA „AS” S.A. ul. Wiosenna 1 <i>/pieczęć nagłówek pracodawcy/</i> 60-623 Poznań <i>/numer REGON – EKD/</i> 012 775 62	Poznań 2003.01.06 <i>/miejscowość i data/</i>
UMOWA O PRACĘ	
zawarta w dniu ..... 6 stycznia 2003 roku	
<i>/data zawarcia umowy/</i>	
między ..... Markiem Nowakiem - prezesem	
<i>/imię i nazwisko pracodawcy lub osoby reprezentującej pracodawcę albo osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy/</i>	
a ..... Anna Jabłońska, Poznań ul. Biała 12	
<i>/imię i nazwisko pracownika oraz jego miejsce zameldowania/</i>	
zawarta na ..... czas nieokreślony	
<i>/okres próbny, czas nieokreślony, czas określony, czas wykonywania określonej pracy/</i>	
1. Strony ustalają następujące warunki zatrudnienia:	
1)	rodzaj umówionej pracy: ..... sprzedawca .....
	<i>/stanowisko, funkcja, zawód, specjalność/</i>
2)	miejsce wykonywania pracy: ..... sprzedawca w Hurtowni „AS” .....
3)	wymiar czasu pracy: ..... etat – 40 godz. tygodniowo .....
4)	wynagrodzenie: ..... 2000 zł /słownie dwa tysiące zł/ + premia .....
	..... regulaminowa 20% wynagrodzenia zasadniczego .....
5)	inne warunki zatrudnienia: ..... brak .....
.....	
2.	Dzień rozpoczęcia pracy: ..... 06. stycznia 2003. roku .....
	06.01. 2003
	A.Jablonska
	M Nowak
	<i>/data i podpis pracownika/</i>
	<i>/podpis pracodawcy lub osoby reprezentującej pracodawcę albo osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy/</i>

2.4. Odpowiedzi do przykładowych zadań

Część pierwsza

Zadanie 1. B	Zadanie 8. D	Zadanie 15. A
Zadanie 2. D	Zadanie 9. A	Zadanie 16. B
Zadanie 3. A	Zadanie 10. C	Zadanie 17. B
Zadanie 4. D	Zadanie 11. A	Zadanie 18. A
Zadanie 5. C	Zadanie 12. C	Zadanie 19. B
Zadanie 6. B	Zadanie 13. B	Zadanie 20. C
Zadanie 7. D	Zadanie 14. D	

Część druga

- Zadanie 1. **B**   Zadanie 2. **B**   Zadanie 3. **C**   Zadanie 4. **D**   Zadanie 5. **D**   Zadanie 6. **A**

3. ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU

3.1. Organizacja i przebieg

Etap praktyczny egzaminu może być zorganizowany w szkole lub innej placówce wskazanej przez okręgową komisję egzaminacyjną.

W dniu egzaminu powinieneś zgłosić się w szkole/placówce na 30 minut przed godziną jego rozpoczęcia. Powinieneś posiadać dokument ze zdjęciem potwierdzający Twoją tożsamość i numer ewidencyjny PESEL.

Przed wejściem do sali egzaminacyjnej będziesz poproszony o potwierdzenie gotowości przystąpienia do etapu praktycznego egzaminu.

Słuchaj uważnie informacji przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, który będzie omawiał regulamin przebiegu etapu praktycznego egzaminu.

Po potwierdzeniu gotowości przystąpienia do etapu praktycznego wylosujesz zadanie egzaminacyjne. Zadanie egzaminacyjne wraz z dokumentacją do jego wykonania zamieszczone jest w arkuszu egzaminacyjnym. Na stronie tytułowej arkusza znajduje się nazwa i symbol cyfrowy zawodu, w którym odbywa się etap praktyczny egzaminu oraz „Informacja dla zdającego”.

Przeczytaj uważnie „Informację dla zdającego” znajdującą się na stronie tytułowej w arkuszu egzaminacyjnym i sprawdź, czy arkusz jest kompletny i czy nie ma w nim usterek. Wykonaj polecenia zawarte w „Informacji dla zdającego”.

Następnie zapoznaj się z treścią zadania egzaminacyjnego, dokumentacją do jego wykonania oraz wyposażeniem stanowiska egzaminacyjnego, które umożliwi Ci jego rozwiązanie. Na wykonanie tych czynności masz 20 minut, których nie wlicza się do czasu trwania egzaminu. Dobrze wykorzystaj ten czas!

Etap praktyczny egzaminu trwa 240 minut. W ciągu tego czasu musisz wykonać zadanie egzaminacyjne, które obejmuje opracowanie projektu realizacji i wykonanie określonych prac. Opracowanie projektu zajmie Ci około połowy czasu przeznaczanego na egzamin. Drugą część czasu musisz wykorzystać na wykonanie prac, które będą określone w projekcie oraz na ocenę ich jakości. Nie powinieneś rozpoczynać rozwiązywania zadania egzaminacyjnego od wykonania prac, ponieważ zadanie egzaminacyjne może być tak zbudowane, że z projektu będzie wynikać rodzaj, zakres oraz sposób i warunki wykonania tych prac. Również w projekcie może być określony efekt tych prac.

Opracowanie projektu musi być poprzedzone wnikliwą i staranną analizą treści zadania oraz załączników stanowiących jej uzupełnienie. Wyniki tej analizy decydują o zawartości projektu, tym samym o jakości wyniku rozwiązania zadania. Informacje zawarte w projekcie można przedstawić w dowolny sposób, np. tekstu z elementami graficznymi, można również do opracowania projektu wykorzystać komputer znajdujący się na stanowisku egzaminacyjnym.

Pamiętaj!

Koncepcja projektu i jego elementy muszą stanowić logiczną, uporządkowaną całość.

Z projektu muszą wynikać prace, które wykonasz. Ocena jakości efektów tych prac odniesiona będzie również do projektu.

Zadanie musisz wykonać samodzielnie i w przewidzianym czasie.

Jeśli zadanie egzaminacyjne wykonałeś przed upływem czasu trwania egzaminu, zgłoś ten fakt przez podniesienie ręki.

3.2. Wymagania egzaminacyjne i ogólne kryteria oceniania

Etap praktyczny egzaminu obejmuje wykonanie określonego zadania egzaminacyjnego wynikającego z zadania o treści ogólnej:

Opracowanie projektu realizacji prac i wykonanie działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych w stosunku do dziecka na podstawie danych o dziecku.

Absolwent powinien umieć:

1. Analizować dokumentację zawierającą charakterystykę poziomu rozwoju dziecka oraz opis obserwacji.
2. Ustalić działania opiekuńcze, pielęgnacyjne i wychowawcze w stosunku do dziecka w odniesieniu do danych o nim informacji.
3. Dobierać metody, techniki i narzędzia do podejmowanych działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka.
4. Opracować indywidualny plan pracy opiekuńczo- wychowawczej stymulującej rozwój dziecka z uwzględnieniem umiejętnego doboru metod pracy z dzieckiem i potrzeb pielęgnacyjnych dziecka.

5. Opracować harmonogram działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka z uwzględnieniem zaspakajania jego potrzeb, zastosowaniem pomocy dydaktycznych właściwych do zaplanowanych zabaw i do wieku dziecka, warunków organizacyjnych oraz współpracy z rodzicami.
6. Wykonywać określone działania opiekuńcze, pielęgnacyjne i wychowawcze w stosunku do dziecka.
7. Ocenić wpływ działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych na dalszy rozwój dziecka.
8. Opracować projekt realizacji prac alternatywnych działań opiekuńczo-wychowawczych.

3.3. Komentarz do standardu wymagań egzaminacyjnych

Zadania egzaminacyjne będą opracowywane na podstawie zadania o treści ogólnej sformułowanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla zawodu. Treść ogólna umożliwi przygotowanie wielu różnorodnych zadań egzaminacyjnych, wynikających z różnorodności technik i metod pracy z dzieckiem, wieku dziecka, jego rozwoju psychicznego, fizycznego oraz jego możliwości.

W zadaniu egzaminacyjnym będzie przedstawiony wiek dziecka, jego poziom rozwoju psychicznego i fizycznego. Do zadania mogą być dołączone inne załączniki stanowiące dokumentację dziecka np. karta zdrowia dziecka, karta informacyjna o dziecku, harmonogram zajęć poszczególnych grup wiekowych dzieci, obowiązujący w żłobku, przedszkolu czy domu małego dziecka. Dokumentacja może wystąpić jako załącznik do zadania, bądź też informacje zawarte w dokumentacji mogą być treścią zadania.

Rozwiązanie zadania będzie obejmować:

1. Opracowanie projektu realizacji prac związanych z przygotowaniem i wykonaniem działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych na podstawie danych o dziecku.
2. Wykonanie działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka na podstawie danych o dziecku.

Ad.1. Projekt realizacji prac powinien zawierać w swej strukturze:

1. Założenia (dane do projektu realizacji prac, które odnaleźć należy w treści zadania i ewentualnie załącznikach, które stanowią jej uzupełnienie).
2. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania działań opiekuńczych wychowawczych i ich wykonania z uwzględnieniem rodzaju zabawy przedstawionej w formie np. schematu blokowego, algorytmu.
3. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania i wykonania działań pielęgnacyjnych z uwzględnieniem techniki i kolejności określonych czynności.
4. Opis sposobów realizacji prac określonych w wykazie w odniesieniu do założeń i wieku dziecka, poziomu jego rozwoju i możliwości.
5. Efekty prac wchodzących w skład działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych.
6. Harmonogram prac związanych z wykonaniem działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych.

Struktura projektu realizacji prac, w zależności od zakresu działań oraz założeń (danych określonych w zadaniu) może być różna od przedstawionej powyżej, co do liczby elementów struktury i ich nazw, z zachowaniem algorytmu rozwiązania zadania.

Projekt realizacji prac lub jego elementy mogą być opracowane z wykorzystaniem komputera i oprogramowania wskazanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Komputer z właściwym oprogramowaniem będzie dostępny na stanowisku egzaminacyjnym.

Kryteria oceniania projektu realizacji prac będą uwzględniać:

- Poprawność sformułowanych założeń do projektu w odniesieniu do treści zadania i załączonej dokumentacji,
- poprawność prac wchodzących w skład planu opiekuńczo – wychowawczego, pielęgnacyjnego z uwzględnieniem zaspakajania potrzeb dziecka, zastosowaniem pomocy dydaktycznych właściwych do zaplanowanych zabaw i do wieku dziecka oraz warunków organizacyjnych,
- poprawność opisu realizacji prac spełniających przygotowanie działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych w odniesieniu do wieku dziecka, jego poziomu rozwoju i możliwości z uwzględnieniem warunków organizacyjnych,

- poprawność sporządzonego planu opiekuńczo-wychowawczego na podstawie dokumentacji,
- dobór metod i technik pracy z dzieckiem adekwatny do jego rozwoju i wieku,
- dobór narzędzi odpowiednich do planu opiekuńczo –wychowawczego, wieku dziecka, jego rozwoju i możliwości,
- określenie warunków pracy z dzieckiem,
- harmonogram działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka z uwzględnieniem zaspokojenia jego potrzeb, zastosowaniem pomocy dydaktycznych właściwych do zaplanowanych zabaw i wieku dziecka oraz warunków organizacyjnych

oraz

- przejrzystość struktury projektu,
- logikę układu przedstawianych treści,
- poprawność terminologiczną i merytoryczną właściwą dla zawodu,
- formę i sposób przedstawienia treści w projekcie.

Ad.2. Wykonanie działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych, ujętych w treści ogólnej zadania, wchodzących w skład rozwiązania zadania, możliwe będzie dopiero po opracowaniu projektu realizacji prac.

Zakres wykonania prac związanych z działaniami opiekuńczymi, wychowawczymi i pielęgnacyjnymi określony będzie w treści zadania egzaminacyjnego. Prace związane z wykonaniem działań opiekuńczo-wychowawczych i pielęgnacyjnych będziesz wykonywała na dziecku lub fantomie dziecka.

Do wykonania działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych w sali egzaminacyjnej będzie przygotowane stanowisko wyposażone w odpowiednie środki, materiały, sprzęt oraz pomoce dydaktyczne niezbędne do wykonania zadania zgodnie ze standardem wymagań egzaminacyjnych.

Kryteria oceniania efektu wykonania będą uwzględniać:

- dobór metod, technik i pomocy dydaktycznych do pracy z dzieckiem w celu jego wszechstronnego rozwoju,
- dobór środków pielęgnacyjnych dostosowany do stanu skóry dziecka,

- poprawność wykonania działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych u dziecka z uwzględnieniem jego potrzeb,
- przestrzeganie zasad pracy z dzieckiem,
- efekty podejmowanych działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych z uwzględnieniem wieku, rozwoju oraz możliwości w odniesieniu do założeń wynikających z treści zadania egzaminacyjnego i dokumentacji dziecka.

3.4. Przykład zadania praktycznego

Dziewczynka Kasia ma 22 miesiące. W żłobku przebywa od 3 miesiąca życia przez 9 - 10 godzin dziennie. Przyprawdzana jest o godzinie 7.00. Często jest brudna, w nieodpowiednim, brudnym ubraniu. Dziecko ma niedowagę i niechętnie spożywa posiłki. W czynnościach samoobsługowych samodzielna. Nie sygnalizuje potrzeb fizjologicznych. W kontakcie z dorosłymi nieśmiała, ale chętnie uczestniczy w zabawach z rówieśnikami, zwłaszcza w zabawach artystycznych i manipulacyjnych. Posługuje się prostymi, mało zrozumiałymi wyrazami, z zainteresowaniem słucha opowiadań i czytanego tekstu. Reaguje płaczem na propozycje wykonania zadań ruchowych.

Opracuj indywidualny plan pracy opiekuńczo – wychowawczy stymulujący rozwój 22 miesięcznej dziewczynki oraz zaplanuj i wykonaj jej kąpiel. Oceń wpływ zaplanowanych działań na dalszy rozwój dziecka.

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

1. Opis aktualnej sytuacji dziecka z uwzględnieniem charakterystyki poziomu rozwoju dziecka wraz z opisem obserwacji dziecka, dokonanej na podstawie dokumentacji.
2. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania planu opiekuńczo-wychowawczego oraz pielęgnacyjnego i jego wykonania zgodnie z opisem przypadku z uwzględnieniem sposobów ich realizacji, (rodzaju zabaw i przykładowych ich nazw).
3. Określenie celów czynności pielęgnacyjnych wykonywanych u dziecka z uwzględnieniem jego potrzeb i jego możliwości.
4. Określenie celów czynności opiekuńczo- wychowawczych (zabaw) dostosowanych do wieku i poziomu rozwoju dziecka oraz jego możliwości.
5. Wykaz pomocy dydaktycznych dostosowanych do wieku i rozwoju dziecka.

6. Harmonogram działań pielęgnacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych w stosunku do dziecka z uwzględnieniem zaspokojenia jego potrzeb oraz warunków organizacyjnych.
7. Opis kąpieli dziecka obejmujący wykaz niezbędnego sprzętu, przyborów, kosmetyków i ubrań zgodny z założeniami i dokumentacją.
8. Przebieg kąpieli dziecka w formie schematu blokowy.

Do opracowania projektu realizacji prac oraz wykonania działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych wykorzystaj:

Kartę informacyjną dziecka - Załącznik 1.

Ramowy plan zajęć grupy II – Załącznik 2.

Projekt lub jego elementy możesz opracować z wykorzystaniem komputera i pakietu biurowego, który wraz z drukarką będzie przygotowany w sali egzaminacyjnej.

Do wykonania kąpieli w sali egzaminacyjnej przygotowano dziecko lub fantom dziecka oraz stanowisko odpowiadające łazience w żłobku.

Czas na wykonanie zadania wynosi 240 minut.

KARTA INFORMACYJNA DZIECKA

1. Dane dziecka:

Imię i nazwisko..... Katarzyna Kowalska
Wiek..... 22 miesiące
Miejsce zamieszkania..... Łódź ul. Piotrkowska 21

2. Dane rodziców /opiekunów

Matka

Imię i nazwisko..... Jadwiga Biernacka
Zawód wykonywany..... sprzątaczką
Telefon kontaktowy..... 654-32-18

Ojciec

Imię i nazwisko..... Zenon Kowalski
Zawód wykonywany..... bezrobotny
Telefon kontaktowy..... 654 -32-18

3. Informacja o stanie zdrowia dziecka

- a. choroba stała .....brak.....
- b. wady rozwojowe.....brak.....
- c. uczulenia pokarmowe.....brak.....
- d. uczulenia na leki..... brak.....
- e. dieta.....ogólna.....

4. Uwagi dodatkowe o dziecku

- w zakresie przyzwyczajzeń.....ma ulubionego misia z którym sypia
- inne...mało sprawna ruchowo, nie lubi zabaw – ćwiczeń ruchowych, nieśmiała

Podpis rodzica/ opiekuna

RAMOWY PLAN ZAJĘĆ DLA GRUPY II

6.00	przyjmowanie dzieci
6.00 -8.00	zabawy z dziećmi
8.00 -9.00	toaleta, śniadanie
9.00 -10.00	zabawa z dziećmi, spacer
10.00	drugie śniadanie
10.20-11.30	zabawa z dziećmi, spacer, zajęcia umuzykalniające – rytmika,
11.30 -14.00	obiad, sen
14.00- 14.30	pobudka, toaleta
14.30	podwieczorek
15.00 -18.00	zabawy z dziećmi, odbiór dzieci

3.5. Komentarz do rozwiązania zadania wraz z kryteriami oceniania

Rozwiązanie zadania obejmuje:

1. Opracowanie projektu realizacji prac związanych z przygotowaniem i organizacją działań opiekuńczych, wychowawczych oraz pielęgnacyjnych u 22 miesięcznej dziewczynki,.
2. Wykonanie kąpieli dziecka z uwzględnieniem określonej metody, techniki oraz kolejności czynności pielęgnacyjnych.

Ad.1

Projekt realizacji prac powinien mieć określoną strukturę (budowę). Elementy struktury i ich nazwy odnaleźć można w treści zadania po sformułowaniu „Projekt realizacji prac powinien zawierać:”

Są one następujące:

1. Opis aktualnej sytuacji dziecka obejmujący charakterystykę poziomu rozwoju oraz opis obserwacji dziecka dokonany na podstawie dokumentacji.

2. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania planu opiekuńczo-wychowawczego i jego wykonania zgodnie z opisem przypadku z uwzględnieniem sposobów ich realizacji.
3. Propozycję rodzaju zabaw i ich nazw.
4. Określenie celu zabawy.
5. Wykaz pomocy dydaktycznych niezbędnych do realizacji danej zabawy.
6. Wykaz działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych mających wpływ na dalszy rozwój dziewczynki.
7. Harmonogram prac związany z opracowanym planem opiekuńczo – wychowawczym dziecka.

Elementy te powinny też występować w projekcie realizacji prac, np. jako tytuły lub podtytuły rozdziałów. Zawartość merytoryczna projektu musi być odpowiednia do informacji wynikających z treści zadania. Opracowanie projektu realizacji prac musi być zatem poprzedzone wnikliwą, staranną analizą treści zadania i załączników stanowiących jej uzupełnienie. Wyniki tej analizy są założeniami do projektu, tj. informacjami o charakterze „danych” do rozwiązania zadania. Założenia powinny wystąpić w strukturze opracowywanego projektu przed punktem 1. (pod dowolną nazwą, np. Założenia, Dane do projektu, itp.). Decydują one o zawartości projektu, tym samym o jakości wyniku rozwiązania zadania.

Projekt realizacji prac jest opracowaniem o określonym zakresie treści, wyrażonym, np. tytułem: „Projekt realizacji prac związanych z przygotowaniem i wykonaniem działań opiekuńczych, wychowawczych i pielęgnacyjnych u 22 miesięcznej dziewczynki”.

Projekt realizacji prac jest opracowaniem o charakterze twórczym w odniesieniu do formy i sposobu jego opracowania, natomiast założenia - dane do projektu wynikają z treści zadania i są ściśle określone. Zatem informacje stanowiące treść merytoryczną projektu można przedstawić w dowolny sposób, np. tekstu z elementami graficznymi (schematami, rysunkami, tabelami, itp.). Do opracowania projektu lub jego elementów można wykorzystać komputer, który znajduje się na stanowisku egzaminacyjnym.

Projekt powinien być przejrzysty, logicznie uporządkowany zarówno w swej strukturze jak i w sposobie oraz kolejności przedstawiania treści merytorycznych.

Kryteria oceniania projektu realizacji prac będą uwzględniać:

- poprawność sformułowanych założeń do projektu w odniesieniu do treści zadania i ewentualnych załączników (w tym dokumentacji),
  - poprawność opisu zawierającą charakterystykę poziomu rozwoju dziecka i opisu obserwacji, uwzględniającą potrzeby dziecka,
  - trafność oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka,
  - dobór metod wychowania, pielęgnowania i nauczania dostosowaną do wieku dziecka,
  - dobór środków, sprzętu, materiałów i innych pomocy do indywidualnych potrzeb dziecka,
  - dobór zabaw z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dziecka,
  - poprawność zaplanowanych działań mających wpływ na dalszy rozwój dziecka
- oraz
- przejrzystość struktury projektu,
  - logikę układu przedstawianych treści,
  - poprawność terminologiczną i merytoryczną, właściwą dla zawodu,
  - formę i sposób przedstawienia treści w projekcie.

Ad.2

Wykonanie czynności pielęgnacyjnych związane jest w zadaniu z wykonaniem kąpieli dziecka z uwzględnieniem metody, techniki i kolejności czynności pielęgnacyjnych. Kąpiel egzaminowany powinien wykonać zgodnie ze schematem zaproponowanym w projekcie (schemat uwzględnia metodę, technikę oraz kolejność czynności). W sali egzaminacyjnej będzie przygotowane stanowisko do wykonania zabiegów pielęgnacyjnych, pomieszczenie do realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych wraz z niezbędnymi przyborami i środkami do pielęgnacji dziecka, pomoce dydaktyczne, zestawy do organizacji zabaw oraz dziecko bądź fantom dziecka.

Kryteria oceniania efektu wykonania będą uwzględniać:

- zgodność wykonanej kąpieli dziecka ze schematem przedstawionym w projekcie,
- poprawność wykonanych działań opiekuńczo-wychowawczych, pielęgnacyjnych, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości dziewczynki,
- dobór metod i technik dostosowanych do wieku dziecka,
- dobór środków dostosowanych do stanu skóry dziecka,
- przestrzeganie zasad pracy z dzieckiem z uwzględnieniem wieku, rozwoju oraz jego możliwości,
- jakość i estetykę wykonanego zabiegu pielęgnacyjnego (kąpieli).

4. ZAŁĄCZNIKI

4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu

Zawód: opiekunka dziecięca
symbol cyfrowy: 513[01]

Etap pisemny egzaminu obejmuje:

Część I - zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Absolwent powinien umieć:

- 1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:**
  - 1.1. stosować pojęcia z zakresu psychomotorycznego rozwoju i wychowania dziecka;
  - 1.2. rozpoznawać przejawy rozwoju psychomotorycznego dziecka, w tym tempo i uwarunkowania rozwoju;
  - 1.3. rozróżniać terminologię medyczną dotyczącą opieki, pielęgnacji, leczenia i udzielania pierwszej pomocy;
  - 1.4. wskazywać zasady uczenia dzieci posługiwania się przedmiotami codziennego użytku i zabawkami;
  - 1.5. określać wpływ rodziny i grupy rówieśniczej na wszystkie sfery rozwoju dziecka;
  - 1.6. rozpoznawać zaburzenia rozwojowe wieku dziecięcego, objawy kliniczne chorób i zaburzeń okresu dziecięcego;
  - 1.7. identyfikować objawy choroby sieroczej małego dziecka oraz warunki zapobiegania jej rozwojowi.
- 2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:**
  - 2.1. diagnozować i oceniać poziom rozwoju psychomotorycznego dziecka oraz jego psychomotoryczne osiągnięcia;
  - 2.2. analizować dokumentację rozwoju psychomotorycznego dziecka;
  - 2.3. dobierać metody wychowania, pielęgnowania i nauczania oraz środki, sprzęt, materiały i inne pomoce do potrzeb indywidualnych dziecka;
  - 2.4. przewidywać oddziaływania wychowawcze z uwzględnieniem sfery emocjonalnej i społecznej dziecka;
  - 2.5. wskazywać zabawy z uwzględnieniem wieku, poziomu rozwoju i możliwości dziecka;
  - 2.6. charakteryzować zaburzenia rozwojowe wieku dziecięcego, dobierać i modyfikować metody wychowawcze w stosunku do dzieci specjalnej troski;
  - 2.7. analizować przyczyny problemów wychowawczych i dobierać adekwatne środki zaradcze;
  - 2.8. wskazywać sposoby współpracy z rodzicami lub prawnymi opiekunami dziecka.

3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:

- 3.1. planować pracę opiekuńczą, wychowawczą i pielęgnacyjną z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa dziecka;
- 3.2. przestrzegać zasad aseptyki i antyseptyki w działaniach pielęgnacyjnych i leczniczych;
- 3.3. stosować obowiązujące przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
- 3.4. stosować zasady racjonalnego i zdrowego odżywiania;
- 3.5. wskazywać sposoby udzielania pierwszej pomocy.

Część II - zakres wiadomości i umiejętności związanych z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów, a w szczególności:

- 1.1. rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z zakresu funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej;
- 1.2. rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 1.3. identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

- 2.1. analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 2.2. sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 2.3. rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy.

Etap praktyczny egzaminu obejmuje wykonanie określonego zadania egzaminacyjnego wynikającego z zadania o treści ogólnej:

Opracowanie projektu realizacji prac i wykonanie działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka na podstawie danych o dziecku.

Absolwent powinien umieć:

1. Analizować dokumentację zawierającą charakterystykę poziomu rozwoju dziecka oraz opis obserwacji.
2. Ustalać działania opiekuńcze, pielęgnacyjne i wychowawcze w stosunku do dziecka w odniesieniu do danych o nim informacji.
3. Dobierać metody, techniki i narzędzia do podejmowanych działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka.
4. Opracowywać indywidualny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej stymulującej rozwój dziecka z uwzględnieniem umiejętnego doboru metod pracy z dzieckiem i potrzeb pielęgnacyjnych dziecka.

5. Opracowywać harmonogram działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych w stosunku do dziecka z uwzględnieniem zaspokojenia jego potrzeb, zastosowaniem pomocy dydaktycznych właściwych do zaplanowanych zabaw i do wieku dziecka, warunków organizacyjnych oraz współpracy z rodzicami.
6. Wykonywać określone działania opiekuńcze, pielęgnacyjne i wychowawcze w stosunku do dziecka.
7. Oceniać wpływ działań opiekuńczych, pielęgnacyjnych i wychowawczych na dalszy rozwój dziecka.
8. Opracowywać projekt alternatywnych działań.

Niezbędne wyposażenie stanowiska to:

Stanowisko komputerowe: komputer podłączony do sieci lokalnej, drukarka sieciowa. Oprogramowanie: pakiet biurowy (edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do prezentacji). Stanowisko do pielęgnacji dziecka. Pomieszczenie do realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych. Przybory i środki do pielęgnacji dziecka. Zestawy do organizacji zabaw. Meble dziecięce. Pomoce dydaktyczne. Śpiewniki. Biblioteczka z literaturą dziecięcą. Środki ochrony indywidualnej. Pojemnik na odpady. Apteczka.

4.2. Przykład karty odpowiedzi do etapu pisemnego

Symbol cyfrowy
zawodu Wersja
arkusza X Y Z U W

Nr zad.	Odpowiedzi cz I			
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

Nr zad.	Odpowiedzi cz I			
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D
31	A	B	C	D
32	A	B	C	D
33	A	B	C	D
34	A	B	C	D
35	A	B	C	D
36	A	B	C	D
37	A	B	C	D
38	A	B	C	D
39	A	B	C	D
40	A	B	C	D
41	A	B	C	D
42	A	B	C	D
43	A	B	C	D
44	A	B	C	D
45	A	B	C	D
46	A	B	C	D
47	A	B	C	D
48	A	B	C	D
49	A	B	C	D
50	A	B	C	D

PESEL

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

Data urodzenia zdającego

dzień   miesiąc   rok

Nr zad.	Odpowiedzi cz II			
51	A	B	C	D
52	A	B	C	D
53	A	B	C	D
54	A	B	C	D
55	A	B	C	D
56	A	B	C	D
57	A	B	C	D
58	A	B	C	D
59	A	B	C	D
60	A	B	C	D
61	A	B	C	D
62	A	B	C	D
63	A	B	C	D
64	A	B	C	D
65	A	B	C	D
66	A	B	C	D
67	A	B	C	D
68	A	B	C	D
69	A	B	C	D
70	A	B	C	D

Miejsce na naklejkę
z kodem ośrodka

Z-052

4.3. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2005 r.

1. Asystent osoby niepełnosprawnej
2. Asystentka stomatologiczna
3. Fototechnik
4. Kelner
5. Korektor i stroiciel instrumentów muzycznych
6. Kucharz
7. Opiekunka dziecięca
8. Opiekunka środowiskowa
9. Renowator zabytków architektury
10. Technik administracji
11. Technik agrobiznesu
12. Technik analityk
13. Technik architektury krajobrazu
14. Technik archiwista
15. Technik awionik
16. Technik bezpieczeństwa i higieny pracy
17. Technik budownictwa
18. Technik budownictwa okrętowego
19. Technik budownictwa wodnego
20. Technik drogownictwa
21. Technik dróg i mostów kolejowych
22. Technik ekonomista
23. Technik elektronik
24. Technik elektroniki medycznej
25. Technik elektryk
26. Technik geodeta
27. Technik geolog
28. Technik górnictwa podziemnego
29. Technik handlowiec
30. Technik hodowca koni
31. Technik hotelarstwa
32. Technik hydrolog
33. Technik informacji naukowej
34. Technik informatyk
35. Technik instrumentów muzycznych
36. Technik inżynierii środowiska i melioracji
37. Technik księgarstwa
38. Technik leśnik
39. Technik masażysta
40. Technik mechanik
41. Technik mechanik okrętowy
42. Technik mechanizacji rolnictwa
43. Technik mechatronik
44. Technik nawigator morski
45. Technik obsługi turystycznej
46. Technik ochrony środowiska
47. Technik ogrodnik
48. Technik organizacji reklamy
49. Technik organizacji usług gastronomicznych
50. Technik ortopeda
51. Technik poligraf
52. Technik prac biurowych
53. Technik pszczelarz
54. Technik rachunkowości
55. Technik rolnik
56. Technik rybactwa śródlądowego
57. Technik spedytor
58. Technik technologii ceramicznej
59. Technik technologii chemicznej
60. Technik technologii drewna
61. Technik technologii odzieży
62. Technik technologii wyrobów skórzanych
63. Technik technologii żywności
64. Technik telekomunikacji
65. Technik transportu kolejowego
66. Technik urządzeń audiowizualnych
67. Technik urządzeń sanitarnych
68. Technik usług fryzjerskich
69. Technik usług kosmetycznych
70. Technik usług pocztowych i telekomunikacyjnych
71. Technik weterynarii
72. Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
73. Technik włókiennik
74. Technik żeglugi śródlądowej
75. Technik żywienia i gospodarstwa domowego

Dla uczniów kształcących się w wymienionych zawodach informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe są dostępne w szkołach. Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz okręgowe komisje egzaminacyjne zamieściły na swoich stronach internetowych pełne teksty wydawanych informatorów.